

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΖΙ.

Τόμος Δ'.

ΑΡΙΘΜ. 8 (80).

Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου καὶ 1. Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους, ἐξάμηνος μόνον καὶ προπληρωτῆα: Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 10 ἢ μάρκ. 8.

ΕΤΟΣ Δ'.

τῇ 15/27. Ἀπριλίου 1888.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΡΩΜΑΝΙΑΣ ΕΛΙΣΑΒΕΤ.

Ὁ Schiller εὕρισκει τὸν ἀοιδὸν ἄξιον τῆς συναναστροφῆς τῶν βασιλέων, διότι ἀμφότεροι, ποιητὴς καὶ βασιλεὺς, ἴστανται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὕψους ἐν σχέσει πρὸς τὴν λοιπὴν ἀνθρωπότητα. Ἐν τούτοις καὶ ἐκ τῶν βασιλέων αὐτῶν πολλοὶ ὑπῆρξαν ἀοιδοί, ἀπὸ τοῦ μεγάλου φαλμφοῦ τῶν Ἰουδαίων μέχρι τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκου τοῦ πρώτου καὶ τῶν Σουηδῶν τοῦ Βερναδόττου ἀπογόνων. Ἐσχάτως δὲ τὰ ποιήματα Γερμανίδος βασιλίσσης, τῆς βασιλίσσης τῶν Ῥωμούνων Ἐλισάβετ, μεγάλην ἐνεποίησαν αἴσθησιν. Τὰ ποιήματα ταῦτα ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Carmen Sylva δημοσιευθέντα κινουσὶν ὁσημέραι μείζον ἐνδιαφέρον ἕνεκα καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἡγεμονίδος, διότι αὕτη ὄχι μόνον πνεῦμα καὶ φαντασίαν ἀλλὰ καὶ χαρακτῆρα ἰσχυρὸν ἐπεδείξατο, μετὰ συνέσεως καὶ αὐταπαρνήσεως ἀείποτε μεριμνῶσα κατὰ τὸ δυνατόν περὶ τῆς εὐημερίας τοῦ λαοῦ τῆς.

Ἐγεννήθη παρὰ ταῖς ὀχθαῖς τοῦ Ρήνου ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ Neuwied τῇ 29. Δεκεμβρίου 1844. Οἱ ἡγεμόνες τοῦ Wied ὑπῆρξαν πάντοτε ἀνδρεῖοι μαχηταί, εἰς δὲ πρίγκηψ

ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Δ'.

Μαξιμιλιανὸς ἐκ Wied ἐκτήσατο φήμην σπουδαίου φυσιοδίφου περιηγούμενος τὴν Ἀμερικὴν. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ πατὴρ τῆς πριγκίπισσας Ἐλισάβετ ἦτο φιλόσοφος καὶ συνέγραψε πολλὰ περὶ διαφόρων σπουδαίων ζητημάτων συγγράμματα. Ὡστε εἶνε πιθανώτατον ὅτι ἐκληρονόμησε παρὰ τοῦ πατρὸς τῆς τὴν κλίσιν πρὸς τὴν διανοητικὴν ἐργασίαν, καὶ τὴν τάσιν πρὸς μεγάλους καὶ ὑψηλοὺς σκοπούς, ἧτις διακρίνει αὐτὴν εἰς τὰ ποιήματά τῆς, ἀπὸ τῶν περιορισμένων ἐκείνων λυρικῶν ποιητῶν τοῦ στενοῦ τῶν αἰσθημάτων ὀρίζοντος. Αἱ φαιδραὶ παραρρήνιοι χῶραι μετὰ τῶν λοιπῶν αὐτῶν ἐξοχικῶν θεληγῆτρων, καὶ ἡ μαγευτικὴ, μυστηριώδης θέα τῶν ὑψηλῶν δασῶν, ἐπενήργησαν βεβαίως τὰς εὐνοϊκὰς ἐπὶ τῆς ποιητικῆς φαντασίας τῆς νεαρᾶς ἡγεμονίδος, ἧτις ἐν τρυφερωτάτῃ ἡλικίᾳ ἤρξατο ἤδη νὰ στιχουργῇ „τοὺς μικροὺς κρυφίους στίχους“ τῆς καὶ κατὰ τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς συνέγραψε τὸ πρῶτον δρᾶμα. Πόσον εὐαίσθητος ἦτο ἡ νεαρὰ βασιλόπαις εἰς τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως δεικνύουσι πολλὰ τεμάχια μιᾶς τῶν νεωτάτων

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΡΩΜΑΝΙΑΣ ΕΛΙΣΑΒΕΤ.

αὐτῆς μυθιστοριῶν, ἣν ὁμοῦ μετὰ τινος φίλης ἐδημοσίευσεν ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον „Dito und Idem“ καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐναπέταμεισε πολλὰς τῶν παιδικῶν αὐτῆς ἀναμνήσεων. Ἐνωρὶς ἔμαθε ξένας γλώσσας· μεγάλην δὲ εὐχέρειαν ἐκτῆσατο ἐν τῇ γαλλικῇ, τὴν ὁποίαν βραδύτερον εἰς πολλὰ τῆς ἔργα, πεζὰ τε καὶ ἔμμετρα, μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας μετεχειρίζετο ὡς καὶ τὴν μητρικὴν τῆς γλῶσσαν· ἐσπούδασεν ὡσαύτως καὶ φυσικὰς ἐπιστήμας, καὶ ἐν τῇ ἱστογραφίᾳ δὲ καὶ ζωγραφικῇ τέχνῃ μεγάλας ἔκαμε προόδους. Παρὰ τῇ κλινῇ προσφιλοῦς, ἐξ ἀνιάτου νόσου πάσχοντος νεωτέρου ἀδελφοῦ, ὃν ὑπερηγάπα μετ' ἀληθοῦς ἀδελφικῆς ἀγάπης, ἐγνώρισε καὶ τὰς σκοτεινὰς ἐκεῖνας πλευρὰς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, τῶν ὁποίων τὴν μεγαγχολικὴν ἀντήχησιν ἀκούομεν ἐκ πολλῶν αὐτῆς ποιημάτων.

Ἡ βασιλοπούαις ἐγνώρισε τὸν αὐλικὸν βίον ἐν Πέτρο-πόλει, Βερολίῳ, Στοκχόλμῃ καὶ ἐν Παρίσις παρὰ τῇ αὐτοκρατορικῇ αὐλῇ, ἥτις τότε ἀκόμη, κατὰ τὸ 1867, διὰ τῆς πολιτικῆς θέσεως τῆς Γαλλίας μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, διὰ τοῦ θεαλήτρου, ὅπερ ἐξήσκει ἡ αὐτοκράτειρα Εὐγενία ἐπὶ τῶν περιστοιχοῦντων αὐτὴν καὶ διὰ τῆς ἰδιορρυθμοῦ προσωπικύτητος τοῦ αὐτοκράτορος, κατεῖχεν ὑψηλὴν θέσιν μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν αὐλῶν καὶ ἥσκει ἰδιαιτέραν ἐλκυστικὴν δύναμιν. Κατὰ τὸ ἔτος 1869 ὁ πρίγκιψ τῶν Hohenzollern ἦλθεν εἰς τὸν Ρῆνον, ὡς ἡγεμὼν τῆς Ρουμανίας· ἡ Ἐλισάβετ ἐγένετο σύζυγός του καὶ βραδύτερον βασιλισσα τῆς Ρουμανίας· δὲν ἐθεώρησε τὸ βασιλικὸν στέμμα ὡς δῶρον μόνον τῆς τύχης καὶ τῆς ἀγάπης, ἀλλ' ἀνεγνώρισε ὡσαύτως τὰς ὑποχρεώσεις, αἷς ἐπέβαλλεν αὐτῇ ἡ ὑψηλὴ αὐτὴ θέσις. Μετὰ σοβαρότητος καὶ πεποιδήσεως ἐζήτηε νὰ ἐπεκτείνῃ εἰς ὅσον οἶόν τε εὐρυτάτους κύκλους τὴν ἀγαθοεργίαν τῆς· συνέστησε μεγάλην ῥωμουνικὴν εὐεργετικὴν ἐταιρίαν, γερμανικὸν σύλλογον γυναικῶν, σχολεῖον ἀπύρων παιδῶν ὑπὸ τὸ ὄνομά τῆς, ἔχον ὡς ἰδιαίτερον σκοπὸν τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀρχαίας ἐθνικῆς τῶν Ρωμούνων στολῆς κατὰ τὰ ὑπάρχοντα εἰσέτι πρότυπα, δεικνύουσκα οὕτω ὅτι δὲν ἤθελε νὰ εἰσαγάγῃ μονομερῇ γερμανικὴν μόρφωσιν εἰς Ρουμανίαν ἀλλὰ καὶ νὰ περιθάλλῃ καὶ ἀνεγείρῃ τὸ γνήσιον, ἐθνικὸν τοῦ λαοῦ τῆς πνεῦμα. Κατὰ τὸν τουρκικὸν πόλεμον, καθ' ὃν οἱ Ρωμοῦνοι, ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἐκπόρθησιν τῆς Πλέβνης, τοσαύτην ἐπεδείξαντο ἀνδρείαν, παρεδόθη μετ'

αὐταπαρνήσεως εἰς τὴν θεραπείαν τῶν τραυματιῶν, ἱδρυσεν νοσοκομεῖα ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῆς διεύθυνσιν καὶ ἐξετέλει αὐτὴ πολλάκις τὰ ἔργα τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους. Παρὰ τῷ λαῷ καλεῖται ἔκτοτε ἡ μήτηρ τῶν πληγωμένων, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν Ρωμούνων ἀξιοματικῶν ἀφιέρωσαν αὐτῇ ἄγαλμα, παριστῶν τὴν βασιλισσάν των ἐν τῇ στάσει, καθ' ἣν παρ-έχει εἰς πληγωμένον στρατιώτην κύλικα διὰ νὰ πῖν.

Ὡσαύτως ἔγραφόν ποτε αἱ ἐφημερίδες, ὅτι ἡ βασιλισσα, ἀποδοκιμάζουσα τὴν ἐν τοῖς σχολείοις τῶν θηλέων ἐν Βουκορεστῷ ἀκολουθουμένην μέθοδον ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς νεωτέρας φιλογίας, ἀνέλαβεν αὐτὴ ἡ ἰδία τὴν τακτικὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων τούτων. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐξελέξατο ὠρισμένας μαθητριάς, ὅσας ἔκρινεν εὐφυεστέρας, εἰτα δὲ ἕνεκα τῶν ἐντεῦθεν προκύπτουσων ζηλοτυπιῶν ἐπροτίμησε νὰ μεταβαίῃ αὐτὴ εἰς τὰς τάξεις τοῦ σχολείου ὡς διδάσκαλος.

Πάντα ταῦτα μαρτυροῦσι περὶ τοῦ στερεοῦ καὶ πάσης προλήψεως ἀπηλλαγμένου φρονήματος, περὶ τοῦ δραστηρίου χαρακτήρος τῆς βασιλίσσης τῶν Ρωμούνων. Τὰς αὐτὰς δὲ ἀρετὰς ἐμφαίνουσι καὶ τὰ ἐξωτερικὰ αὐτῆς χαρακτηριστικά: ὑψηλὴ καὶ εὐκαμπτος, μὲ ἐκφραστικωτάτους γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εὐκαμπεῖς ὀφρύας, μὲ χαριέντως μειδιῶν στόμα, μὲ πυκνοτάτην κόμην. Ἦνε ἀκαμάτου φιλοπονίας, ἐγείρεται λίαν πρῶτῃ, ἀνάπτει ἡ ἰδία μικρὸν τινα λύχνον καὶ ἐργάζεται παρὰ τῇ τραπέζῃ, μόνῃ μὲ τὰς ἰδίας σκέψεις, μέχρις οὗ ἀνατεῖλῃ ὁ ἥλιος καὶ ἀποδώσῃ πάλιν τὴν ζωὴν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ. Καὶ ὡς ποιήτρια δὲ ἐπιδεικνύει τὸ ἰσχυρὸν ἐκείνο πνεῦμα, ὅπερ ἐν παντὶ πράγματι χαρακτηρίζει αὐτήν. Τὰ ποιήματά τῆς δὲ εἶναι προϊόντα τοῦ ποιητικοῦ ἐκείνου χοροῦ τῶν dilettanti ὅστις ἀρέσκειται νὰ ἀκολουθῇ ἐγνώσμενος τροχίᾳ καὶ ἀγαπᾷ τὸ ὁμαλόν, ἐπιμελετημένον καὶ κανονικόν, ὅπερ ἕκαστος δύναται νὰ μιμηθῇ, ἀλλ' εἶναι ἔργα ἀληθοῦς ποιητριάς μὲ μεγάλην δύναμιν καὶ πολλὴν πρωτοτυπίαν. Ἡ πρωτοτυπία αὕτη ἐκρήγνυται πολλάκις ἐν εἰδεί ἀγρίου χειμάρρου, ὅστις ὀρμητικὸς κατ' ἀρχὰς καὶ ἀφρίζων εὐρίσκει ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁμαλωτέραν κοίτην καὶ κανονίζει βαθμηδὸν τὸ ρεῦμά του. Τῇ ἀληθείᾳ, ἡδυνάτό τις μᾶλλον νὰ μεμφθῇ τῇ ποιητρίᾳ ὅτι, ἐν τῇ πλησμονῇ των ἰδεῶν, παραμελεῖ πολλάκις τὴν ἐξωτερικὴν τῆς ποιήσεως περιβολὴν ἢ ὅτι ἀνέτως καὶ ἀλογίστως ὀχεῖται ἐπὶ τοῦ ὁμαλοῦ ρεύματος τῶν συνήθων καὶ τετριμμένων ποιητικῶν φράσεων.

Η ΑΠΟΚΡΕΩΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ὑπὸ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΑΝΝΙΝΟΥ.

Αἱ ἱσοτέφανοι Ἀθηναῖοι ἐώρτασαν, ἐπανηγύρισαν, ἠψφράνθησαν. Τὸ φαινόμενον εἶνε τόσον σπάνιον, ὥστε τὸ ἀναγράφω χαρμοσύνης ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι τῆς παρούσης ἀνταποκρίσεως, ἐπειδὴ δὲ ἐξ ἰδιοσυγγρασίας δὲν ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀνήκω εἰς τὴν στυγνὴν καὶ μεμφίμοιρον φάλαγγα τῶν ὁπαδῶν τοῦ Σοπενάουερ, λαμβάνω τὴν ἐλευθερίαν νὰ θεωρήσω αὐτὸ ὡς ἀγαθὸν οἰωνόν, οἷς ἀπαρχὴν ἐπαινετὴν ἐπιτηδαιοτέρας εἰς τὸ μέλλον διαρρυθμίσεως τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ δημοτελῶν ἐορτῶν καὶ πανηγύρεων.

Εἰπόν τινες τοὺς Ἀθηναίους μελαγχολικοὺς φύσει καὶ τὸ ἀνωτέρω βραχὺ προοίμιον φαίνεται εὐθύς ἐξ ἀρχῆς συμφωνοῦν πρὸς τὴν τοιαύτην δοξασίαν. Ἐπομένως σπεύδω νὰ δηλώσω ὅτι οὐ μόνον δὲν παραδέχομαι αὐτήν, ἀλλὰ καὶ

τὴν κηρύσσω ἀντικρὺ πεπλανημένην. Ὁ χαρακτηρίσας τοὺς κατοίκους τῶν νεωτέρων Ἀθηνῶν ὡς ῥέποντας ἐκ φύσεως εἰς τὴν μελαγχολίαν ἦτο βεβαίως ψυχολόγος πολὺ ἀδόκιμος καὶ ἡ κρίσις του μὲ κοῦφα πτερὰ χρυσαλίδος διήλθεν ὑπερ-θεν τῶν ὑφεστώτων παρ' ἡμῖν κοινωνικῶν ὄρων καὶ συνθη-κῶν χωρὶς ποσῶς νὰ τὰς ἐξετάσῃ. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀπεναντίας ῥέπει εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ζωῆς, καὶ τὸ μαρτυροῦν αἱ ποιητικαὶ του ἔξεις καὶ τὰ θεσπέσια δημοτικά του ἄσματα· ἀλλ' ὅχι εἰς τὴν τρυφήν, τὴν ἀβροδίαιτον καὶ πολυδάπανον ἀπόλαυσιν, ὅχι· εἶνε ἐπικούρειος μετὰ φειδοῦς καὶ λιτότητος· δὲν ἀγαπᾷ τὴν ὀκνηρίαν καὶ τὸ dolce far niente· ἀγαπᾷ τὴν διασκεδάσιν μετὰ τὴν ἐπίμοχθον ἐργασίαν, καὶ ἂν ἡ διασκεδάσις αὕτη περιορίζεται εἰς τὴν ἀπό-